

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1109 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРАВА ГРОМАДЯНСЬКОЇ РІВНОСТІ

Палкий бій у Конгресі довкола урядового законопроекту про громадянські права має за собою таку довгу історію, якою є історія цієї країни. Вої Громадянська війна не вибухла, з нічого і перемога в ній ідеї єдності та рівності не змінилася протягом ночі відносин на півдні країни. Ці відносини склалися були внаслідок специфічних соціальних умов, традицій десятиріч, накопичених упереджень та пересудів і всіх тих специфічних причин, які подекуди й по нинішній день сприяють сегрегаційним настроям в 11-ох південних штатах колишньої Конфедерації. Вони особливо помітні у так званому "чорному поясі", що складається з обширу колишніх плантацій, оброблюваних чорними робітниками.

Але ніщо не вміє зупинити прогресу, для якого не існують навіть кордони давніх світоглядів, а не те кордони адміністративно-політичних одиниць, в даному випадку штатів. Зголошений урядом законопроект аяз під увагу зміни, які вже зайшли, і мав на цілі припинити дальший поступ у напрямку повного зрівняння білого й кольорового населення США в життєвій практиці. Могутній поштовх дало цьому минулорічне рішення Найвищого Суду про антиконституційний характер сегрегації в школах. Іде про те, щоб надалі виключити вулицю від втручання в ці справи і щоб виступити боротьбу між прихильниками інтеграції і сегрегації виключно в легальній межі. Урядовий законопроект пропонував конкретно: створення федеральної державної Комісії для громадянських прав з компетенцією передавати скарги громадян до суду й закликати свідків складати записані зізнання; створення в департаменті справедливості спеціального відділу для громадянських прав з окремим заступником генерального прокурора на чолі; надання департаментові справедливості права втручати в усі випадки порушення чи загрози громадянських прав; передавання таких справ на розгляд одиничним федеральним судам, а не на владу присяжних.

Як видно вже з цього найзагальнішого погляду на урядовий законопроект — іде в ньому про поширення федеральних прав коштам південних штатів, або — іншими словами — про уможливлення центральної владі у Вашингтоні втручати в справи порушення громадянських прав в південних штатах. Іде практично про уможливлення різних штучок, якими на Півдні утруднюється мурина брати активну участь у виборах та не допускати мурина дітей до спільних із білими шкіл. Очевидно, що ці заміри уряду викликали спротив непримирливіх південних консервативів. Але, як виявив хід нарад у Палаті репрезентантів і тепер у Сенаті — їхня сила вже куди слабша, ніж була колись. Вони зазнали кілька насправді дошкульних поразок: Сенат рішив узяти під дебати законопроект ще до початку роботи Комісії, давши минулого року він застряг був з волі голови Комісії, протинякня законопроекту; не вдалася тактика обструкції на повному Сенаті; до "ворожого" табору прихильників перевести законопроект у цій сесії Конгресу перейшов голова демократичної більшості, південний сенатор Джансон, демократ із Техасу. Водночас републіканські сенатори із своїм лідером В. Новелдом повели тактику компромісу, внаслідок якої пішли по лінії бажаних південних демократів і вилізували з законопроекту постанови щодо шкільництва, бажачи зберегти тільки — в дуже скромній формі — постанову про судову охорону прав муринаських виборців. Жертвою компромісу впаде в остаточній редакції законопроекту теоретичне право федерального уряду висилати війська для підтримання сили судових рішень. Як заявив през. Айзенгавер на одній з останніх своїх пресових конференцій — він не уявляє собі ситуації, в якій треба було б військом реалізувати судові вироків з ділянки громадянських прав.

Справа тому така складна, що іде в ній і про принципи, і про практично-політичні цілі, а одне й друге не завжди покривається. Самому Президентові залежить на принципах. Тому він заявив буквально, що "коли йдете занадто далеко і занадто швидко в законодавстві у такій делікатній ділянці, то робите помилку". Але партійні стратеги мають власні рахунки. Південь був завжди фортецею демократів. Тому маса муринаських виборців у північних штатах дбала голою за републіканців, аж до часів Ф. Д. Рузвельта, соціально-економічні реформи якого приписали Демократичній партії муринаських громадян. Тепер Республіканська партія, одностайно підтримавши законопроект републіканської Адміністрації про громадянські права, — гадає здобути в масі муринаський виборчий потенціал. Компромісове становище таких чільних демократичних сенаторів, як Джансон, Кіфвер і ін., пояснюють саме тим, що вони не хочуть залишити в очах муринах єдину заслугу за републіканцями. Ясно, що ці тактичні комбінації мають менше значення як принципи. І хоч в якій скромній формі буде ухвалений закон про громадянські права — буде це нова перемога принципу рівності і справедливості.

СТО КВІТІВ ЦВІТУТЬ В КИТАЇ

А н т и комуністичний фермент, що після смерті і помертвого розвінчання Сталіна прокинувся в країнах планованих комунізм, анжухував навесні цього року також у червоному Китаї. Початок китайської "відлиги" — вимушених обставинах і горі роблених поступок — датується днем 27-го лютого, коли то Мао Тсе-тунг несподівано для Москви виступив з своєю промовою про можливість про тирі-суперечності між комуністичною партією та народами і про технічність вільної дискусії для поліпшення стилю роботи партії. (Цю його промову в Совєтському Союзі опублікували лише в уривках, а основну тезу її, м'яко кажучи, корегували, подавши замість "про протиріччя між партією і народами" — "про протиріччя всередині народів").

Вождь китайських комуністів, який вважав себе за найбільш компетентного коментатора марксизму-ленізму, в своїй промові закликав дозволити в умовах диктатури широкую виміну думок між "народними масами та правлячою партією" і вільну критику заходів і осіб комуністичної влади. Цю свою вимову приймав він у таку китайську формулу: "Нехай розцвітають сто квітів, нехай змагаються сто шкіл". У висліді цього розквіту, — стверджує центральний орган китайської компартії "Женьмінцзябао", — "в нашій країні поживало політичне життя і розгорнувся широкий рух за впорядкування стилю в роботі партії. Народні маси поставили партії і урядові багато завдань і пропозицій, щоб допомогти їм поліпшити їх діяльність".

Але теоретичні міркування китайського диктатора, як виходить, гостро розминулися з дійсністю, і квіти розквітали зовсім не так, як то йому хотілося і як то хоче представити "Женьмінцзябао". Справа, "сто шкіл" почали змагатися, але зовсім не на те, щоб допомогти партії і уряду, а, навпаки, — щоб їх повалити.

Отож, як виходить з пейлінгських газет, "лиричній" жувацькій елементу всіляко використовують гасло Мао Тсе-тунга, щоб поширити свої впливи і завоювати в країні ризикальну позицію". Агенція Сінхуа подає: "Розвиток подій протягом останніх трьох місяців відбувався куди швидше, як протягом попередніх трьох років". І "праві елементи", як неваріантно окреслює їх комуністична преса, масово виступають, як цілком явразні у своїх вимогах робітники, селяни, вчителі, студенти, науковці, державні чиновники, а також "революційні" "комонти" "революційні" "професорів, к а п і т а л і с т і в, духовників".

Мало того, китайська червона преса змушена признається, що "в партії також знайшлася частина людей, які сумніваються в правильності цього (комуністичного) — В. С. ко курсу і навіть виступають проти нього". "Події на Угорщині, — констатує "Женьмінцзябао", — піддали мрії правих елементів про те, що держава, в якій заложено соціалістичні підвалини, все ж таки можна

повалити і можна ємніти її характер... Вони вимагають спільного керівництва або жадують від комуністичної партії, щоб вона відійшла від проводу..."

Вибухнувши в травні місяці, антирежимний рух у червоному Китаї виступив уже, скажати б, з оформленою програмою революційної критики, якої, певно, найменше сподівався Мао Тсе-тунг. Воно, ті, що виступають проти компартії, заявляють, що "бюрократизм, який страшенно тягарить народ, а продуктом соціалізму або по синонімом; комуністичне сектанство, яке веде країну до загибелі і яке спричинило в СССР стільки лиха, є продуктом так званої диктатури пролетаріату або його синонімом; а суб'єктивізм і догматизм, які дозволяють розпалювати окремим особам на верхах партії, є продуктом марксизму або його синонімом..." Однозгідно в такому трактуванні режиму, "праві елементи ведуть шалений наступ на соціалістичну устрій і керівництво партією. Але партія, — лідерство заявляє її центральний орган, — риншла поки що не завдати по них розторощувального удару, щоб маси повністю пізнали їхні справжні обличчя і тим самим повновили свої знання і витягли з того для себе науку..."

Про те, що діється тепер у червоному Китаї, знаємо дуже мало, і то переважно з комуністичних джерел, які часом одне одному суперечать. От хоч би й "Правда" (з 15 липня), всупереч заяві "Женьмінцзябао" про те, що "партія риншла поки що завдати розторощувального удару", пише, що в Китаї "розгорнулася гостра політична боротьба проти антисоціалістичних, антинародних виступів правих елементів". Ці елементи, — читаємо в "Правді", — не тільки говорять, але й діють, намагаючись захопити під свій вплив деякі органи преси, зокрема видавчу в Шангаї "Веньчуйбао" і пейлінгську газету "Гуаньмінцзябао". Вони виступили серед робітників та селян, і просочилися у студентське середовище..." В комуністичній пресі зустрісямо, як "ворогів народу", імена заступника голови Демократичної Ліги Китаю Чжан Бо-цзюна, другого заступника цієї Ліги Лю Лу-цзі, бушомого визначного гомінідація Гуан Шао-ху, генерала Лю-Юня, ред. Чу Ань-чін і ін. В центральному органі китайського комсомолу опонують заворушення в університеті Сінхуа. Комсомольський часис змущений ствердити, що "на жаль, студент цього університету Лю Чі-мін один-єдиний, без ніякої підтримки, мусів був виступити проти реакціонерів, які називали комуністів "фашистами" і "представниками нової упрілейованої класи", а секретарі комсомольських осередків, злякавшись реакціонерів, сиділи по кутках і мовчали". Немало прихильників, — пише ця газета, — мають реакціонери і в Пейлінгському університеті, які, користаючи з гасла Мао Тсе-тунга про змагання всіх шкіл, масово поширюють антикомуністичну літературу. За інформацією цієї ж газети, "реакційні" студенти доконали мерзеньний акт, кинувши бомбу в

ВИМУШЕНЕ РІШЕННЯ

Париж. — Увечері 19 липня французький парламент ухвалив поширити спеціальні уповноваження уряду, що досі мав тільки для Алжир, також на метрополію. Таким чином на території метрополітальної Франції міністер внутрішніх справ матиме право наказувати переведення превентивних арештів, визначати примусові місця перебування і т. п., а поліція — пекти, ревідити ревізії також уночі (французька конституція забороняє поліції виходити до приватних приміщень між заходом і сходом сонця), затримувати на довгий час арештованого без доручення йому акту ошкарження і т. д. Дебати над цією справою були довгі й важкі. Парламентарна комісія внесла цілий ряд поправок до урядового проекту, а потім промови надоддали від себе стількі поправок, що з пераісного проекту не залишилося фактично нічого, і певна частина преси писала, що морально уряд Бурдїєс-Монурі провалився, коли не було в парламенті нікого, хто б стояв за його проектом спеціальних уповноважень для метрополі. У висліді такого ходу справи, Бурдїєс-Монурі поставив питання довіря.

Перед парламентом став вибір: або погодитися на уповноваження, при кривих сумління внесеними комісією поправками, або погодитися на кризу уряду. Кризу уряду ніхто дійсно не хоче, бо вона нічого не дасть, а кожного посла затримає поза 26 липня в Парижі, коли вся Франція їде на відпустку. Правда, погоди нема, падає дощ і паузує холод, але все ж час від часу — це час відпустки в Парижі єдиної просто не випадає. Та й для чого? Щоб черговий уряд вийшов з тією самою програмою, бо ж іншої не може бути, коли не погодитися на припинення війни в Алжирі?

І уповноваження ухвалили, щоб не було кризи. Воно не с аж так, як пише опозиційна преса, що на 600 послів 500 розуміє, що далі їй дотеперішнім шляхом в справі Алжир не можна, але до спеціальних уповноважень на території Франції метрополітальні послі допустити з важким серцем. Певно, уряд мусить мати змогу заарештувати підозрілих алжирців, не чекаючи на дозвіл їх війни. Уряд мусить мати право припинити збіркову акцію підпілля між алжирськими робітниками, бо ж таким чином безкарно йдуть мільйони франків на закуп зброї і на вбивання французьких воєнків. Уряд мусить мати право проводити ревізії і інтерв'ювати заплідозрених, щоб приборкати діяльність підпілля, яке в Алжирі діє у важких обставинах саме завдяки законам воєнного стану, яких нема у Франції. Тим більше, що провід алжирського підпілля вже не раз погрожував, що перенесе боротьбу на територію метрополі, і вбивства прихильників Франції алжирців саме у Франції були серйозним попередженням.

Але... Але ці заходи, спрямовані проти алжирців, викликають не тільки у Франції реакцію у всьому світі, бо щоб у мирний час обмежувати конституційні свободи — це не належить до почесних справ. Уряд має право боротися проти терористів і підпілля, але якщо всі заборони й обмеження прав впаду на алжирців, то чим тільки зоближеться пропаст між алжирцями й французами, чим на ділі буде доведена дискримінація алжирців і теоретичність їхніх рівноправностей та всіх їхніх громадянських прав, на які Франція поклялася, відмовляючи Алжирю права на самовизначення.

Та не тільки з огляду на алжирців дискусія над спеціальними уповноваженнями була важка. Уряд каже, що свої уповноваження буде вживати проти алжирців. А що буде, коли й не тільки проти алжирців? Таким чином питання уповноважень стало питанням вір'я до уряду, до його лояльного використання вийняткових прав. Опозиційна преса давно вже почала писати, що свобода вислову в критичній ділянці уряду доволі обмежена різними задніми ходами. Тепер уряд дістає легальне право на всякі обмеження.

Коли превентивний арешт буде наложений на того чи іншого алжирця, то пересічний француз буде мало зважати на спеціальні уповноваження, а наскільки цей алжирець з потенціальною терористом, боротьбі з терором мусять лети і тріски. Але що буде, коли уряд використас свої уповноваження для боротьби проти, напр., дефітизму, чи проти деморалізації армії, чи

В. С-ко

Любомир О. Ортиский

"НЕ САМИМ ТІЛЬКИ ХЛІБОМ"

Усі позначки вказують на те, що цьогорічні вакації українці в ЗСД і Канаді проведуть приємно і здорово. Про це подбають численні наші і не наші відпочинкові оселі, природа обидвох країн і атмосфера, що прямо вигає людей з міст. Очевидно, на цей час змре трохи зовнішній вияв нашого патріотизму, щоб зати в холодніший осені з ще більшою силою проявитися у вирі академії і урочистих святкуваннях.

Без сумніву, зовнішня маніфестація наших відчуження до батьківщини з наскрізь позитивна річ, зокрема, коли умови не дозволяють конкретніших діл. Тоді принаймні кількогодішнє стояння чи сидіння на імпрезі підкреслює нашу готовість в слухний час поважнішими ділами прислужитися справі.

Поточний рік, мабуть, ще дасть нагоди для цих поважніших виявів патріотизму, але вже дає добру нагоду, коли не "дамфасом", то принаймні профілем звернутися до батьківщини і дати їй ще щільніше, ніж дотепер відчуження, що українська політична еміграція живе її долею, кінцільно слідкує за подіями і кожноразом готова використати найменшу щілину в залізній завісі, щоб подати братню поїм.

Масом зна увазі українців в Польщі. Цих понад двісті тисяч людей нашої крові виявили за останній рік таку подивугідну "поставу в боротьбі за збереження свого національного обличчя, в намаганнях зберегти свою рідну мову", і культуру, свою приналежність до великої сім'ї українського народу — що ми в першу чергу мусимо бути горді за них. Тільки що це наше відчуження не може бути ще одним матеріалом для академії, але може бути стимулом для нашої помочі, для конкретної дії.

Частинку української еміграції вже включилися й проводять велику допомогую акцію шляхом індивідуальних вислук харчових і одяжових пакетів і в цей спосіб вже зробила перший крок, уділила першу допомогу. Сотні тисяч т. зв. "овертаймів", які уможливили цю матеріальну допомогу, останніми похвальним доказом високодушності нашої еміграції.

Але не самим тільки хлібом, як підмітив совєтський письменник Дудінцев у своєму, ідентичної назви, романі, живе сьогодні людина в орбіті совєтських впливів. Для прикладу, згідно з повідомленнями західних дипломатів з Москви, в останніх тижнях найдовші черги в Москві стоять біля газетних кіосків, де продається польська, варшавська преса, а у Варшаві найбільше переповнені ті читальні, до яких приходить західні газети. В одному з листів в "Українському голосі", напшавському "Нашому Слову" можна було знайти таку фразу: "Тішусь, що постане українська катедра літератури при Варшавському університеті, що буде українське шкільництво. Але це перед тим я був рішенням студіювати українську літературу, хоча б після закінчення факультету прийшлося лунати камінь на дорозі". В листі молодого гімназійного абсолювента з Кракова до свого кузена на "Заході знаходимо ще таке: "Я чув, що у Вас там вишла велика книга про Україну — Українська Енциклопедія. Очевидно, я не с гідний її мати і не хочу, щоб Ви мені її слали. Але якщо наші університети її дістають, то може і я міг би коли з неї почитати". Деінде ми доводили, що "діла" української Варшавської університету нарахує аж... 250 книжок, а цілий ряд народних українських шкіл послугується газетою "Наше Слово", як єдиним шкільним підручником...

Хіба це доволі прикладів на те, що, не тільки хліба й дзутти потребують і чекають від нас наші брати і сестри в Польщі, але й ще чогось іншого. Вони чекають на українську книжку, на уможливлення доступу до української культури, вони чекають на зв'язок з духовними скарбами ними так улюбленої (не зважаючи на дванадцять років шовієстичних герців, що ще й сьогодні не припинилися) — України.

А коли вони сьогодні в якісь Кошалаї, Мронюві, Ополью чи іншому Ольштині мають відгаду виступати у вишнихках, співають українських пісень і прямо зубами (Закінчення на стор. 3-ій)

Ледве чи багато послів думало над тим, ухвалюючи уповноваження для уряду. Але Франції нічого не станиється: завжди з змога провалити уряд, і черговий він бере собі зі спадщини попередника те, що буде потрібно в даний момент.

О. Д-вич

— Так! — відповів один з поліцистів. Меценас вийшов з авта й уважно зачинив за собою дверцята. Підійшов поволі до брами, відчинив її і повагом пішов сходами вгору. На сходах зустріла його возний, який

— Добрий вечір пану меценасові! — привітався возний. — Саме пан суддя кінчить переслухання і просить перекласти, щоб як пан меценас прийде, то щоб заждали в сьомий залі.

— Арештованого ще не відведено до тюрми? — Ні, ще ні.

— Вудь ласка, передайте цю записочку панові судді, але негайно. А як мігши поїхати його.

— Вже, пане меценасе! — сказав возний, пішов сходами вгору й увійшов у білі двері.

Б. Полянчик

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(23)

Ромко віддав ключочок Стефі, сильно стиснув її руку й швидко завернувся назад.

Стефа стояла на місці, не знаючи, що робити. Додому йти не хотілося. І раптом прийшло їй на думку таке мешкання шефа. До нього треба їй конечно поїхати. Він напевно буде вдома, бо перед 11-ю шеф ніколи не виходить на місто. А він напевно що-знає докладніше. Взагалі, шкода, що вона не сказала Ромкові про шефа. Краще було б до нього поїхати, а не до меценаса!

— Так буде найліпше! Поїду до шефа й за півгодини буду вдома, і ніхто не знає, що я в нього була!"

Оглянувшись за Ромком. Його вже не було видно.

Підійшла до трамвайної зупинки й, коли трамвай над'їхав, вийшла. Вагон рушив.

А в цей момент якийсь чоловік, що стояв на протилежному хіднику вулиці, помахом руки прикликав над'їждячого таксі. Авто спинилося, чоловік вісдаючи щось сказав шоферові, і авто поволі рушило за трамваем.

XI

Він

Меценас вийшов на годинник: доходила восьма, і в цей момент дзвінок у входних дверях тихенько писнув два рази.

— Точний! — подумав меценас.

Вийшов з кімнати й відчинив входні двері. Перед дверима стояв листоноша.

— Телеграма! — сказав коротко, вручаючи запірець.

— Прощу ближче!

Листоноша ввійшов досередини.

Меценас тихо спитав:

— Все приготуване?

— Усе! Прі повідомлені. Перед хвилиною Ромка покликало на поліцію.

— Ага! — догадався меценас. — Пашпорти?

— Прощу!

Листоноша подав меценасові два пашпорти.

— Гарзай! Залишайтеся остання. Я все поладнав. Майте ключі від мешкання і за кілька днів усе це поспродуйте.

Хтось, як захоче, може жити. Але краще ні, злізківуйте мешкання. Безпечніше. Ромко нічого не знає?

— Ні! Не було наказу і тому...

— Добре! Так до побачення о 12-ій ночі на умовленому місці. Ви ж свідок?

— Так! Поважання!

— Мос поважання! — сказав голосно меценас, відчиняючи двері. — Добраніч!

Поволі вернувся в кімнату. Глянув на бюро, на малу підручну бібліотеку, що стояла побіч бюро, і неначе якась тайнула по його обличчю. Хвилину стояв на місці, а потім, підійшов до вікна й відхилив завіси. Мрячів дощ. Дивився на вулиці, осяяні яскравим електричним світлом, і неначе загдував щось. Годинник повагом вивин черв'як по 8-й.

Знаменита пора! — сказав до себе і почав одгадувати. Відгадував помалу й спокійно. Насамперед перешукав усі кішені плаща й абрання, чи не залишилося в них чогось

зайвого або підозрілого. Пашпорти заховав дбайливо в грудній кишені сортука, з бюро витягнув револьвер, уважно його оглянув і всунув у кишеню плаща. Підійшов до бібліотечної шафи й звідтам витягнув малу бланшу корбочку. Держачи її здалеку від обличчя, відкрив. Спаний запах хлороформу наповнив кімнату.

— В порядку! — сказав півголосом, закрив корбочку і вложив до кишені плаща.

Вдягнений підійшов до дверей, що раз від порога уважним зором оглянув кімнату, погасив світло й вийшов на вулицю.

Мрячів дощ. Хідники опустіли, тут і там під парасолею спішилися прохожі. Меценас стояв у брамі дому й ждав. Міський годинник видававний стів до дев'ятої. По кількох хвилинах з міста над'їхало крите авто й, проїжджаючи повз дім меценаса, звільнило трохи бігу й на хвилину погасило світло. За кілька домів подальше авто здержалося.

Меценас вийшов на хідник, оглянувшись і, підіймаючи комір плаща вгору, підійшов до авта. Двері авта відчинилися, меценас всів і авто безшумно рушило вперед.

Кілька хвилин в авті панувала мовчанка. Іхали бічними, слабо освітленими вуличками. В світлі одної з наріжних лужових ламп, меценас кинув оком на своїх сусідів. Це були поліцисти. Один поліцист сидів коло шофера, а двох коло меценаса.

— Може незбаром вертатимусь цією самою дорогою, але вже з іншими поліцистами! — подумав меценас.

Ніхто не говорив ні слова. Авто поволі під'їжджало під будинок окружного суду.

— Знаєте докладно, що робити? — спитав тихо меценас, відчиняючи дверцята авта, коли воно зупинилося за кілька кроків від ліхтарів, у темряві.

Праця — Help Wanted — Agency — Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
 33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
 Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані
 робітники до праці в ресторанах
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), БЕЛЬЄРИ,
ПОСЛУГАЧІ, ПОМІВНИЧІ І ІН.
 • Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років!
 • Наша Агенція відома, що дає хочим добру і добре
 платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

MEN — WOMEN
 Miscellaneous
 Factory Work. 5 day week.
 Some overtime
 Steady Employment
 Union Benefits.
ST 4-7880 Ask for Mr. Taylor

Потрібно
КУХАРІ або **КУХАРКИ**
 українців, які знають добре на-
 рати української кухні.
 Добра платня.
 Вигідна кухня для праці.
 Прощу телефонувати від 9-ої
 рано до 10-ої веч.
GR 3-8976
 або зголошуватися особисто
 від 9-ої рано до 10-ої вечори:
РЕСТОРАН — між 1-2 Ave.
64 E. 9th St., New York 9, N. Y.

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ДОСВІДЧЕНІ
"Fullers"
 ТА ІНША ПОМІЧ
 ДО ВИКОНУВАННЯ.
 • Постійна праця
 • Надвисокі години
 • Голоситесь:
BOTANY
FINISHING CO.
 Dayton Avenue
 Passaic, N. J.

МЕХАНІК — ПОЧАТКІВЕЦЬ
 Праця при металі.
 Добра платня, постійна праця.
 Надвисокі години.
 Форми говорять по-українськи.
EDWIN JACKSON, Inc.
 159 E. 54th St., New York
 Plaza 9-8210

TOOL MAKER
 or **MOULD MAKER**
 Постійна праця, 8 AM - 5:30 PM
 Платня відповідно до здібнос-
 тей. Зв'язок з George Washington
 Bridge in New Jersey.
Lowell 8-8401

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ! • ЧИТАЙТЕ! • ПОШИРЮЙТЕ!
 Журнал літератури,
 мистецтва і політико-
 громадської проблематики.
ВИСЛАСМО ПОКАЗОВІ
ПРИМІРНИКИ.
OYVD — HORIZON, 2228 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

ОВИД
 ОYVD — HORIZON, 2228 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І "СВОБОДА" — ЦЕ
ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ
ЗА СОВОБО 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПО-
ЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ЗМАГАН-
НЯХ НАШОЇ ІМПІРАЦІ В АМЕРИЦІ.

Л. КОВАЛЕНКО
"В ЧАСІ І ПРОСТОРИ"
 П'єси
 Ціна \$2.00
 Замовляти:
"СВОБОДА"
 83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Вже вийшла з друку книжка
ВАСИЛЯ ВІТВИЦЬКОГО
 про життя і творчість
МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО
 Книга видана на найкращій якості ілюстраційному
 папері, з 18-ма повносторінковими ілюстраціями та
 56-ми нотами-прикладами. Життя головного капел-
 ьника військ Української Народної Республіки — це
 каже немов фавбула найкращої повісті.
 Замовлення посилайте до:
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.
 Книжка має 208 сторінок.
 Ціна \$3.00 в м'якій оправі — \$5.50 в твердій оправі.

Потрібне школам!

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ

Мова Рідна — Буквар, І Корницького	2.00
Українська мова — В. Романенчук ч. I	1.00
Українська мова — В. Романенчук ч. II	1.00
Гоголь — П. Ковалів	1.00
Пестель — М. М. Дольницький	1.50
Україна — Земля моїх батьків — Ю. Срий	1.25
Українська Читанка для III р. навчання укр. мови	1.50
В. Романенчук	1.50
Українська читанка для II кл. навчання укр. мови	2.00
Буквар — "Любіть Україну", К. Вагилевич	2.00
Прометей — Читанка з українознавства для V і VI кл.	2.50
— В. Радзкевич — К. Кисилівський	2.50
Золоті ворота — Читанка для української молоді — М. Овчаренко	2.50
Грамматика української мови для школи й самонавчання	1.00
— К. Кисилівський	1.00
Українська мова для II кл. — П. Маролоні	1.00
Українознавство в школі — програма й дидактика —	1.00
— К. Кисилівський	1.00
Історія української літератури — В. Радзкевич	1.50
Історія укр. літератури — II том	1.50
Історія укр. літератури III том	1.50
Маленькі катехізми — О. І. Рудович	1.00
Грамматика української мови — О. Панейко	2.00
IV Читанка — Матвійчук	1.50
Коротка історія України — І. К.	1.50
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.	

Спорт

СК СУМА "КРИЛА" — УАСТ
 "ЛЮБИВ" (КЛІВЛЕНІ)
 3:2 (2:1).

Шістнадцять липня, 1957 р.
 В програмі щоденного Дня
 Сумської Молоді, що його
 влаштував Осередок СУМА ім.
 М. Павлишенка в Шістнадцять
 липня, входить також спортивна,
 точніше змагання копаного м'я-
 ча між гостями з Клівленду
 "УАСТ" "ЛЮБИВ" та Спортивною
 Командою "Крила". Це була
 перша нагода цих двох товари-
 стів випробувати свої сили
 на зеленому м'ячі, бо хоч виби-
 ванкарі та пінг-поністи стріча-
 лись в різних турнірах раніше,
 футболісти цієї нагоди не мали.

Початок змагань попередже-
 но привітальною перемогою, в
 якій крім вимини привітальних
 промов та квітів "Львові" од-
 даровано прапорцем "Крила".
 Спершим свистом судді — п. О.
 Наконечного "Крила" почина-
 ють гру, яка в початкових 15
 хвилинах позначається швидко-
 стями, точними застрелами го-
 стерів та частими застрелами на
 ворота "Крила". Початкову ін-
 тенсивність податч "Крила" по-
 надбляють і самі переходять в
 наступ, а в 15 хв. відкривають
 своє ковто, коли сильну центр
 з лівого крила від О. Галеня
 приймає Віктор Козленко та з
 безпосередньої віддалі відмар-
 ковує точний стріл. В міхасей
 гра під впливом немісдосерд-
 високої температури (95 ст.) та
 парити переходить на повіль-
 ніше темпо, що з помітним
 притомом другої половини.

В перших 45 хвилинах пале це
 двоє воріт з "бомби" Я. Пе-
 руса для "Крила" та гарно ви-
 викненої підворотної ації Л. Кі-
 наха для "Львова". Після пе-
 рерви "Крила" маючи легку
 перевагу над гостями завдяки
 більшій резерві змагунів, які
 маневрували цілий час на
 площі, а "Львів" мав до дис-
 позиції лише 12-ку та одного
 контуженого, — здобувають
 це трое воріт викінчення Я. Ку-
 лиса та Ю. Камуби (двічі).
 Для "Львова" другою го-
 стрією С. Мельника В застрелі
 від левої, "фери" грі, одинокій
 нестатк та незисцільності ви-
 пили змагун "Крила" Віктор
 Козленко, фавлюючи змагуну
 "Львова" без м'яча, за що спра-
 ведливо його усунуто з грища.
 Кінцевий результат 5:2, хоч і
 вказує на заслужену перемогу
 "Крила", то сещо зависоким,
 якщо брати під увагу перебіг
 гри на площі.

Симпатична команда "Ль-
 вов" залишила в Шістнадцять
 липня враження. У відплатних
 змаганнях, які правдоподібно
 відбудуться у вересні в Клі-
 венді, вони це матимуть нагоду
 зрештукватися червоно-чорній
 сумській одиниці.

напередодні змагань, в су-
 стій, сумісній спортивній гостині
 на великому прийнятті в До-
 мі СУМА друзів з Клівленду,
 де в товариській атмосфері
 скріплено друж і взаємоді-
 носини між обома товариства-
 ми.

В складі "Львова" змагалися:
 С. Куцабський, І. Оленчук, Я.
 Диган, В. Клик, М. Петрина, В.
 Купчик, Л. Кінах, Ю. Калус-
 танський, В. Гурин, С. Мель-
 ник, С. Кравець, А. Галаревич,
 В. Жига.

"Крила" зустріпали: Я. Слю-
 чинко, В. Боднар, Я. Литвин, М.
 Сичовик, М. Майдий, Я. Ку-
 лис, В. Карпін, П. Гнатів, Я. Пе-
 рус, Я. Майдий, В. Козленко,
 Ю. Камуба, Ю. Куліс, О. Бу-
 мановський, О. Галів.

Business Opportunity
НА ПРОДАЖ
FROZEN CUSTARD STORE
FRANKS PIZZA PIE
 1553 Fulton St., Brooklyn.
 Рушниця дільниці. Крамниця
 легко до провадження з малим
 вкладом грошей. Малий ризик.
 Помешкання на місці. По інф.:
 Tel.: IN 7-6413
 or CY 2-6291

БАР І РЕСТОРАН
Mamagonek, N. Y.
 Близько станції, Доногу, ліз;
 лас \$745 тижнево.
 Рент \$185 тижнево.
 Цілий бар продается \$13,500.
 Call: Mamagonek 9-9805
 між 10 A.M. & 5 P.M. Власник

ВИКЛІНЕРСЬКИЙ
БІЗНЕС І дво-фамільний дім
 на продаж, з причини хвороби.
 Гарно місечко.
 Ціна приступна.
 Прощу писати, або телеф.:
Stephen SIKORA
 65 Cherry St., Geneva, N. Y.
 Phone: 9-7132

Аденауер має всі вигляди на
виборчу перемогу

Бонн. — Настрої німецько-
 го народу різко змінилися в
 останніх тижнях в користь
 старого канцлера Конрада
 Аденауера — стверджують
 закордонні обсерватори в За-
 хідній Німеччині. Вони пере-
 конані, що у виборах, які від-
 будуться 15 вересня, ч. р. до
 західно-німецького парла-
 менту, Християнсько-демокра-
 тична унія Аденауера наспі-
 ку із Християнсько-соціально-
 ною унією, як ця партія зо-
 вється у Баварії, здобудуть
 більшість посольських мандатів
 з усіх німецьких країн.
 членів Німецької Федераційної
 Республіки, за винятком Гес-
 сії, де соціал-демократи імо-
 вірно матимуть більшість. Си-
 туація змінилась значно впро-
 довж останніх шести місяців
 в користь Аденауера і на шко-
 ду соціалістів завдяки успіхам

Тунісія і Марокко підтримують Альжир
проти Франції

Альжир. — Штаб фран-
 цузської армії в Альжирі твер-
 дить, що альжирські повстан-
 ці постійно дістають доплив
 зброї і людей з чотирьох пун-
 ктів по туніському боці. Фран-
 цузи твердять, що насправді
 треба розглядати цілу Туні-
 сію, як базу для альжирських
 партизанів та що, зокрема, у
 чотирьох прикордонних туні-
 ських містечках знаходяться
 вишкільні і відпочинкові
 табори для альжирських пар-
 тизанів, шпиталі для ранених
 партизанів і склади зброї та
 харчів, що їх перекидається
 для партизанів до Альжиру.
 Альжирські партизани діста-
 ють щомісячно перебічно 1000
 крісів з-поза туніського кор-
 дону. Французи закликають
 альжирських партизанам, що
 вони тисячі спокійних меш-
 канців прикордонних місце-
 востей схирили й насильно по-

гнали до Тунісії. Зате туніс-
 ький прем'єр Бургуїба твер-
 дить, що коло 2,000 альжир-
 ців втекли перед французь-
 ким терором. Альжирсько-туні-
 ський кордон бережить те-
 пер дві французькі дивізії,
 але вони також не в силі щіль-
 но замкнути всі стежки на
 довжині 200 миль у важко до-
 ступних прикордонних горах.
 Марокканський султан Мо-
 хаммед У. уперше одверто
 жадав від французів, щоб во-
 ни визнали принципове право
 Альжиру до незалежності, а
 від альжирців, щоб вони
 пошанували "законні й
 оправдані інтереси" Франції
 і французів в Альжирі. Одна-
 ково Мохаммед У., як і туніс-
 ький прем'єр Бургуїба постій-
 но намагаються посередничи-
 ти між Францією і альжирсь-
 кими націоналістами, однак
 усі ці спроби ударемонують
 націоналістично-колоніальні
 і кола французів в Альжирі та
 їх прихильні в Парижі.

КІФОВЕР НЕ ПЛАНУЄ КАН-
ДИДУВАТИ НА ПРЕЗИ-
ДЕНТА

Вашингтон. — Демократи-
 чний сенатор Естос Кіфвер із
 Теннессі заявив журналістам,
 що "тепер не має пляну кан-
 дидувати на якесь крайове
 становище". Він кандидував
 на президента в 1956-му
 році, в 1956 році він був зрізаний кандидатом
 на президента в користь
 Адама Е. Стивенсона, з яким
 кандидував як віце-прези-
 дент, але вони обидва програ-
 ли ті вибори. "Тепер я не маю
 жадного пляну, щоб знову
 кандидувати на президента
 США, і я це постійно заявляю
 від осені 1956 року". Під час
 кандидатури Кіфвера в 1952
 і 1956 роках не кінчалися й-
 зо сенаторські каденції, тому
 після програшних виборів він
 міг і надалі бути сенатором.
 Та в 1960 році кінчається та-
 кож і його сенаторський ма-
 ндат, і тому, якщо б він про-
 грав президентські вибори, то
 мусів би залишити Сенат.

Читайте українські книжки
 в газеті, бо часто читання
 веде до просвіти, а просвіта
 — це сила!

А. ЮРІНЬКА
"На далеких шляхах"
 П'єса в 5 діях
 з життя нової еміграції — по-
 режівання скитальців — страх
 перед репатріацією, сумне і
 смішне з таборового побуту, за-
 океанський мріє.
 Ціна 75 цт.
СВОБОДА
 81-83 Grand St. (P. O. Box 346)
 Jersey City 3, N. J.

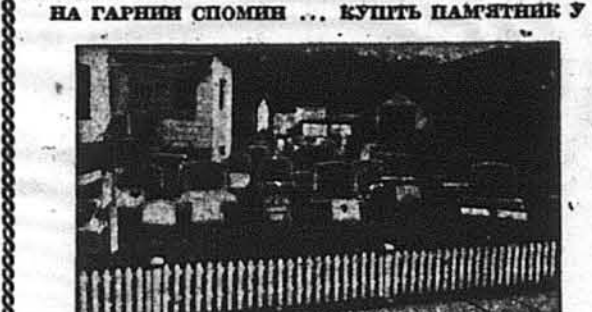
БРОOKLYN
 Ross St., betw. Bedford & Lee
 (Nostrand Ave.).
 34-рох. дім — \$22,600. доходу
 Також Union St. — 16-рох. дім,
 між Hoyt & Smith St.
 \$8,400 доходу
Frank DE HEYMAN
 325 Clinton Ave., Brooklyn, N. Y.

FLUSHING, L. I.
 Нові 2-рох. дом
 Відокремлені, солідно муровані:
 2 вел. 6-кім. апартаменти, га-
 раж на 2 авто, екстра приби-
 ральня в підвалі, 5 хвилин до
 IRT & BMT.
 Murray St., near 156th St.
 DI 6-4271 — after 5 P.M.

ROCKAWAY BEACH, L. I.
 Бартісна наріжна посылість 3
 кравинці, ft. of 98 St. IND са-
 вей Rockaway. В однім селені
 тепер є бар і грид. Дуже добрий
 прихід, власник люблячий з
 бізнесом поза містом.
 Зайдіть, або телефонуйте:
 GR 4-8897 — Cullen.

ELMHURST, L. I.
 Нові першокласні дом,
 свіжо впорядковані, 2-род. му-
 ровані, Складається з (2) 4-х
 кімн., гарних просторих апарта-
 ментів & великий підвал на
 позовні вулиці, мод. кухня, буд.
 пч, гараж. Кілька кроків до
 сабнею. \$29,500.
 Inspect: 80th St. & Grand Ave.
 or phone: NE 9-3004

НА ГАРНИЙ СПОМІН ... КУПІТЬ ПАМ'ЯТНИК У

ROSE HILL MONUMENTS
 184 Union Ave. (near Lyons Ave.) Irvington, New Jersey
 Українські продажі — S. ZELINSKY — PHILIP CHUY
 Ми обслуговуємо і ставимо пам'ятники на всіх цвинтарях
 в околиці 100 миль. — Також робимо написи.
 Tel.: ESsex 2-0468

Продається Шкіру на ЧОБОТИ І ЧЕРЕВИКИ
 футрівку — шкіряні золі — і т. д.
Sol Leventer
 186 William Street New York City
 Закрито в суботу BEEKMAN 3-5277-8

ПАНОСІОН Shangri Lodge

Lexington, N. Y.
 P. O. Box 146 Tel.: Lexington 2921
 В СЕРЦІ ГІР КЕТСКІЛ
 — серед лісів, на сонячній поляні — над чудовою річкою,
 пригорою до купелі, плавання і риболовлі.
 • Вигідні одні і більше особні кімнати •
 • ПОВНИЙ КОМФОРТ •
 • Смачний та здоровий домашній харч. —
 • НИЗЬКІ ЦІНИ. — Для дітей велика знижка.
 Інформації: З. НАВАРА
 Телефон: PR 8-1833 від 6-10 P. M.

ПРОВЕДІТЬ СВОЇ ВАКАЦІЇ У

Page — One Chateau
 ЗАПЕВНЕНА ДОБРА КУХНЯ — ПОМІРКОВАНІ ЦІНИ.
 • КУПАЛЬНЯ •
 — Ми певні, що ви будете дуже задоволені.
 Ікати автомобом з Port Authority до Rosendale, а там ми
 по Вас відведемо. Пийшіть до: MARY & JOHN KRUN
 Box 232 Stone Ridge, N. Y. Tel.: High Falls 3860

Посмертні Згадки

REAL ESTATE
STATEN ISLAND,
 Meiers Corners
 Добрий, старого стилю дім,
 4-х кімн., ванна, кухня, гарні,
 Нове олівець парове отримання.
 Гараж і бічний будинок.
 1 акр землі фронтом до 3 ву-
 ллиць. \$17,500.
 Також новий "carpe cod",
 4 спальні, наріжна площа,
 гараж, \$18,500.
 Mrs. Brown
O'DONNELL REALTY
 4102 Hylan Blvd.
 Great Kills, Staten Island, N. Y.
 Tels.: HO 6-0535 — 3516
 EL 1-2181
 Відкрите в неділю.

FLUSHING, L. I.
 Нові 2-рох. дом
 Відокремлені, солідно муровані:
 2 вел. 6-кім. апартаменти, га-
 раж на 2 авто, екстра приби-
 ральня в підвалі, 5 хвилин до
 IRT & BMT.
 Murray St., near 156th St.
 DI 6-4271 — after 5 P.M.

ROCKAWAY BEACH, L. I.
 Бартісна наріжна посылість 3
 кравинці, ft. of 98 St. IND са-
 вей Rockaway. В однім селені
 тепер є бар і грид. Дуже добрий
 прихід, власник люблячий з
 бізнесом поза містом.
 Зайдіть, або телефонуйте:
 GR 4-8897 — Cullen.

ELMHURST, L. I.
 Нові першокласні дом,
 свіжо впорядковані, 2-род. му-
 ровані, Складається з (2) 4-х
 кімн., гарних просторих апарта-
 ментів & великий підвал на
 позовні вулиці, мод. кухня, буд.
 пч, гараж. Кілька кроків до
 сабнею. \$29,500.
 Inspect: 80th St. & Grand Ave.
 or phone: NE 9-3004

БРОOKLYN
 Ross St., betw. Bedford & Lee
 (Nostrand Ave.).
 34-рох. дім — \$22,600. доходу
 Також Union St. — 16-рох. дім,
 між Hoyt & Smith St.
 \$8,400 доходу
Frank DE HEYMAN
 325 Clinton Ave., Brooklyn, N. Y.

FLUSHING, L. I.
 Нові 2-рох. дом
 Відокремлені, солідно муровані:
 2 вел. 6-кім. апартаменти, га-
 раж на 2 авто, екстра приби-
 ральня в підвалі, 5 хвилин до
 IRT & BMT.
 Murray St., near 156th St.
 DI 6-4271 — after 5 P.M.

ROCKAWAY BEACH, L. I.
 Бартісна наріжна посылість 3
 кравинці, ft. of 98 St. IND са-
 вей Rockaway. В однім селені
 тепер є бар і грид. Дуже добрий
 прихід, власник люблячий з
 бізнесом поза містом.
 Зайдіть, або телефонуйте:
 GR 4-8897 — Cullen.

ELMHURST, L. I.
 Нові першокласні дом,
 свіжо впорядковані, 2-род. му-
 ровані, Складається з (2) 4-х
 кімн., гарних просторих апарта-
 ментів & великий підвал на
 позовні вулиці, мод. кухня, буд.
 пч, гараж. Кілька кроків до
 сабнею. \$29,500.
 Inspect: 80th St. & Grand Ave.
 or phone: NE 9-3004

БРОOKLYN
 Ross St., betw. Bedford & Lee
 (Nostrand Ave.).
 34-рох. дім — \$22,600. доходу
 Також Union St. — 16-рох. дім,
 між Hoyt & Smith St.
 \$8,400 доходу
Frank DE HEYMAN
 325 Clinton Ave., Brooklyn, N. Y.

FLUSHING, L. I.
 Нові 2-рох. дом
 Відокремлені, солідно муровані:
 2 вел. 6-кім. апартаменти, га-
 раж на 2 авто, екстра приби-
 ральня в підвалі, 5 хвилин до
 IRT & BMT.
 Murray St., near 156th St.
 DI 6-4271 — after 5 P.M.

ROCKAWAY BEACH, L. I.
 Бартісна наріжна посылість 3
 кравинці, ft. of 98 St. IND са-
 вей Rockaway. В однім селені
 тепер є бар і грид. Дуже добрий
 прихід, власник люблячий з
 бізнесом поза містом.
 Зайдіть, або телефонуйте:
 GR 4-8897 — Cullen.

ELMHURST, L. I.
 Нові першокласні дом,
 свіжо впорядковані, 2-род. му-
 ровані, Складається з (2) 4-х
 кімн., гарних просторих апарта-
 ментів & великий підвал на
 позовні вулиці, мод. кухня, буд.
 пч, гараж. Кілька кроків до
 сабнею. \$29,500.
 Inspect: 80th St. & Grand Ave.
 or phone: NE 9-3004

БРОOKLYN
 Ross St., betw. Bedford & Lee
 (Nostrand Ave.).
 34-рох. дім — \$22,600. доходу
 Також Union St. — 16-рох. дім,
 між Hoyt & Smith St.
 \$8,400 доходу
Frank DE HEYMAN
 325 Clinton Ave., Brooklyn, N. Y.

FLUSHING, L. I.
 Нові 2-рох. дом
 Відокремлені, солідно муровані:
 2 вел. 6-кім. апартаменти, га-
 раж на 2 авто, екстра приби-
 ральня в підвалі, 5 хвилин до
 IRT & BMT.
 Murray St., near 156th St.
 DI 6-4271 — after 5 P.M.

ROCKAWAY BEACH, L. I.
 Бартісна наріжна посылість 3
 кравинці, ft. of 98 St. IND са-
 вей Rockaway. В однім селені
 тепер є бар і грид. Дуже добрий
 прихід, власник люблячий з
 бізнесом поза містом.
 Зайдіть, або телефонуйте:
 GR 4-8897 — Cullen.